

Література

1. Конституція України Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Господарський процесуальний кодекс: Закон України від 06.11.1991 № 1798-ХІІ : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua
3. Зейкан Я.П. Захист у господарській справі : науково-практичний коментар. – К. : КНТ, 2010. – 536 с.
4. Святоцька В.О. Специфіка правового статусу адвоката та проблемні питання його участі у господарському процесі: аналіз українського законодавства та адвокатської практики / В.О. Святоцька // Прикарпатський юридичний вісник. – 2015. – № 1(7). – С. 33-37.

Роман Сергійович Южека – студент юридичного факультету Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ
Науковий керівник: Володимир Володимирович Приловський – старший викладач кафедри цивільно-правових дисциплін Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ІСНУВАННЯ ТА ЗАПОБІГАННЯ СТВОРЕННЮ «ФІКТИВНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА» В УКРАЇНІ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОСТІ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ ТА ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

На сучасному етапі розвитку нашої держави все більше питань постає з приводу законності та порядку в підприємницькій діяльності. Адже з появою нелегального ринку з'являються фіктивні (тіньові) підприємництва. Протягом останніх років спостерігається активне проникнення організованих злочинних угруповань у підприємницьку діяльність та створення ними фіктивних підприємницьких організацій.

Дослідженням проблеми розвитку фіктивного підприємництва в Україні та відповідальності за ці діяння займалися такі вчені, як В. М. Кміть, Ю. В. Опалінський, В. В. Хахулін та інші, у працях яких розглядається проблематика визначення поняття «фіктивного підприємництва» та особливості впливу його на різні сфери економіки, але й досі на сьогоднішній день тема залишається актуальною.

Відповідно до положень ст. 42 Основного Закону України (Конституції України) кожен має право на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом. Підприємницька діяльність депутатів, посадових і

службових осіб органів державної влади та органів місцевого самоврядування обмежується законом. Держава забезпечує захист конкуренції у підприємницькій діяльності. Не допускаються зловживання монопольним становищем на ринку, неправомірне обмеження конкуренції та недобросовісна конкуренція [1].

Перш за все, варто зазначити, що підприємництво – це багатопланове явище, яке може бути описане з економічної, психологічної і політичної точок зору [2, с. 2]. Відповідно до положень ст. 42 Господарського кодексу України «Підприємництво як вид господарської діяльності», підприємництво – це самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку [3]. Дане визначення, на нашу думку, є максимально повне, оскільки, зазначає, що створюється особою на власний ризик, а тому й відповідальність в першу чергу несе особа, яка безпосередньо здійснює господарську діяльність.

Що стосується визначення самого фіктивного підприємництва, то воно визначається у ст. 205 КК України, як створення або придбання суб'єктів підприємницької діяльності (юридичних осіб) з метою прикриття незаконної діяльності або здійснення видів діяльності, щодо яких є заборона [4]. В сучасних умовах фіктивне підприємництво, порушуючи стабільність господарського обороту і дискредитує підприємницьку діяльність, не лише завдає майнової шкоди юридичним і фізичним особам, розширює масштаби недобросовісної конкуренції і сприяє легалізації «брудних» коштів, а й створює передумови для ухилення від сплати податків і зборів, незаконної конвертації безготівкових коштів у готівку, досягнення інших протиправних цілей, у тому числі пов'язаних з оподаткуванням. Але й з іншого боку, порушується право людини на підприємницьку діяльність – право людини створювати (засновувати) підприємства, володіти засобами виробництва, займатися самостійною діяльністю з виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг з метою одержання прибутку [5, с. 262].

Головними механізмами боротьби з фіктивними підприємствами, що утворюються на основі недостовірних даних, повинні бути такі заходи: відповідна перевірка достовірності даних на дореєстраційному етапі, тобто в органах нотаріату (з притягненням до кримінальної відповідальності нотаріусів при наявності відповідних підстав); надання вищих пріоритетів у розробці відповідних автоматизованих баз даних, в першу чергу, Єдиної державної автоматизованої паспортної системи та доступу до них.

Таким чином, фіктивне підприємництво можна визначити, як реєстрацію або перереєстрацію (в тому числі шляхом підробки установчих документів) придбаних (юридичних осіб) чи створених суб'єктів господарювання (юридичних осіб та фізичних осіб підприємців) з метою

прикриття незаконної діяльності або здійснення видів діяльності, щодо яких є заборона. І сьогодні держава повинна приділити максимум уваги щодо запобігання створенню фіктивних підприємств, адже це завдає великої шкоди національній економіці України.

Література

1. Конституція України від 28 червня від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1996. – №30. – Ст. 141 (зі змінами внесеними Законом України «Про відновлення дії окремих положень Конституції України» від 2 лютого 2014 р. // Офіційний вісник. – 2014. – №19. – Ст. 583). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/254k/96-вр>. – Назва з екрана.
2. Покропивний С.Ф. Підприємництво: технологія та стратегія. Лекції для слухачів магістерських програм / Укл.: В.М. Колот, С.Ф. Покропивний. – К.: КДЕУ, 1995. – 89 с.
3. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – № 19-20. – № 21-22 – Ст. 144 (Із змінами, внесеними згідно із Законами). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/436-15>. – Назва з екрана.
4. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року № 2341-III // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2001. – № 25-26. – Ст. 131 (Із змінами, внесеними згідно із Законами). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/2341-14>. – Назва з екрана.
5. Наливайко Л.Р. Тлумачний термінологічний словник з конституційного права / Л. Р. Наливайко, М. В. Беляєва ; Уклад.: Л.Р. Наливайко, М.В. Беляєва. – К. : Хай-Тек Прес, 2013. – 408 с.